

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 19 december 2019
(OR. en)

15231/19

ATO 109
RECH 528
SAN 525

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	19 december 2019
till:	Delegationerna

Föreg. dok. nr:	14564/19 ATO 100 RECH 506 SAN 489
-----------------	-----------------------------------

Ärende:	Avfallshantering vid icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik
	– Rådets slutsatser

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om avfallshantering vid icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik, som antogs av rådet (miljö) vid dess 3741:a möte den 19 december 2019.

RÅDETS SLUTSATSER

om avfallshantering vid icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik

Europeiska unionens råd

som noterar

- att kärnteknik och radiologisk teknik har en betydande roll utanför kärnenergiesektorn inom viktiga områden såsom medicin, industri, jordbruk, rymden, forskning och miljö och innebär många fördelar för EU:s medborgare, och som är medvetet om att kärnvetenskapen på ett avgörande sätt kan bidra till att ta itu med samhällsutmaningar,
- att Euratomlagstiftningen kräver att icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik är skäligen motiverad, att strålskyddet för allmänheten, patienter och personal är optimerat och att radioaktivt avfall och använt kärnbränsle hanteras och slutförvaras på ett säkert sätt,
- att verksamhet inom kärnteknik och radiologisk teknik ger upphov till använt kärnbränsle och/eller radioaktivt avfall i alla medlemsstater,
- rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, för att undvika att ålägga framtida generationer orimliga bördor,
- rådets direktiv 2006/117/Euratom av den 20 november 2006 om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, som ska garantera ett tillfredsställande skydd av befolkningen,
- rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar och rådets direktiv 2014/87/Euratom av den 8 juli 2014 om ändring av direktiv 2009/71/Euratom,

- konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall,
- medlemsstaternas nationella program för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, som omfattar alla typer av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall under deras jurisdiktion och alla led i hanteringen av dem, från generering till slutförvaring,
- medlemsstaternas rapporter om genomförandet av rådets direktiv 2011/70/Euratom och om genomförandet av rådets direktiv 2006/117/Euratom,
- de fördragsslutande parternas nationella rapporter om konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall,
- rådets slutsatser från 2019 om kärnteknik och radiologisk teknik som används i andra syften än att producera el, samt tillämpningar av sådan teknik,
- SOM NOTERAR rapporten om *European Study on Medical, Industrial and Research Applications of Nuclear and Radiation Technology* (ISBN 978-92-79-99659-7),
- SOM NOTERAR det pågående arbetet med riktmärkningsanalysen av medlemsstaternas strategier i fråga om definition av nationella inventeringar av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle,
- SOM NOTERAR det arbete som utförts inom ramen för Euratoms forsknings- och utbildningsprogram 2014–2018 och inom ramen för Euratoms nuvarande arbetsprogram 2019–2020 när det gäller forskning och utveckling inom teknik och kompetens på relevanta områden såsom avfallshantering och strålskydd,
- SOM NOTERAR resultaten av Samira-workshoppen (den strategiska agendan för tillämpningar av kärnteknik och radiologisk teknik inom medicin, industri och forskning) om hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall från icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik, som anordnades av kommissionen och Finlands ordförandeskap i Europeiska unionens råd i Bryssel i november 2019,
- SOM NOTERAR resultaten av workshoppen om riktmärkningsanalysen av medlemsstaternas strategier i fråga om definition av nationella inventeringar av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, som anordnades av kommissionen i Bryssel i november 2019,

VÄLKOMNAR kommissionens förberedande arbete för att utarbeta en strategisk agenda för tillämpningar av kärnteknik och radiologisk teknik inom medicin, industri och forskning (Samira),

- 1.
2. INSERT ATT den icke energirelaterade användningen av kärntekniska och radiologiska tillämpningar har en positiv inverkan på samhällets hälsa; därför bör hela livscykeln för den icke energirelaterade användningen av kärntekniska och radiologiska tillämpningar beaktas när dessa används,
3. KONSTATERAR att det förekommer olika typer av avfallsströmmar från icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik; vanligtvis genereras avfall i små mängder på distribuerade platser och är av olika typ och har olika egenskaper, och avfallshanteringen kommer att sträcka sig över de kommande årtiondena,
4. KONSTATERAR att avfallshanteringsbehovet i medlemsstaterna härrör från olika verksamheter i samhället; det handlar t.ex. om använt kärnbränsle från forsknings- och testreaktorer, radioaktivt avfall från drift och avveckling av forskningsanläggningar, radioaktivt avfall från produktion av radioisotoper, radioaktivt medicinskt avfall och kasserade slutna strålkällor,
5. FRAMHÅLLER vikten av att, så långt det är praktiskt möjligt, minimera mängden av radioaktivt avfall och dess aktivitet, i enlighet med den nationella politiken och gemenskapslagstiftningen, och av att utveckla och ta i drift ny teknik eller nya anläggningar för avfallshantering,
6. BETONAR att man, utan att det påverkar medlemsstaternas slutliga ansvar för hantering, förvaring och slutförvaring av radioaktivt avfall som genererats inom deras territorier, bör prioritera att säkerställa ansvarsfull och säker hantering, förvaring och slutförvaring av avfall i all nationell och överstatlig verksamhet,

7. FRAMHÅLLER medlemsstaternas ansvar för att ha en nationell policy för hantering av radioaktivt avfall, inbegripet radioaktivt avfall och använt kärnbränsle som kommer från icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik,
8. INSER att en flerstegsmetod för olika avfallsströmmar bör antas, och att lösningarna kan bero på användningens omfattning och programmets fas i fråga om användning av kärnteknik och radiologisk teknik,
9. NOTERAR de olika nationella policyerna för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, samt att medlemsstaterna kan ha centraliserade eller distribuerade anläggningar för hantering, lagring och slutförvaring; dessa verksamheter kan tillhandahållas genom offentliga eller privata organisationer,
10. ERKÄNNER att i vissa fall är nationella lösningar varken lättillgängliga eller praktiskt genomförbara; i detta avseende skulle tjänster, anläggningar och lagrings- eller slutförvarsanläggningar som utnyttjas gemensamt av medlemsstaterna kunna anses vara ett genomförbart alternativ; ett sådant gemensamt utnyttjande skulle kräva politiska beslut och samhällelig acceptans samt tekniska och rättsliga lösningar; initiativ till denna typ av samarbete bör dock tas av medlemsstaterna,
11. NOTERAR att samarbetet mellan medlemsstaterna i dag omfattar gemensamma forskningsprogram, vilka är avgörande för utvecklingen av lösningar och kunskaper i fråga om avfallshantering; dessutom skulle en sammanslagning av tekniker, tjänster och kunskaper öka antalet potentiella avfallshanteringslösningar både på nationell och överstatlig nivå,

12. ERKÄNNER betydelsen av forsknings- och utbildningsprogram på nationell nivå och europeisk nivå för att ta fram lösningar och bästa praxis samt bibehålla sakkunskap, färdigheter och resurser på området hantering av radioaktivt avfall från icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik; man bör ytterligare stödja en sammanslagning av utbildningsverksamheten för att öka tillgången till och omfattningen av sakkunskap och för att utbyta bästa praxis mellan alla medlemsstater,
13. NOTERAR att medlemsstaterna ansvarar för att bibehålla och utveckla den sakkunskap och de färdigheter och resurser som är relevanta för deras behov; kartläggning av befintlig sakkunskap och befintliga färdigheter och resurser är av avgörande betydelse för planeringen och för hanteringen av framtida behov; detta bör genomföras nationellt och genom europeiskt samarbete, till exempel genom det europeiska observatoriet för mänskliga resurser,
14. NOTERAR medlemsstaternas och gemenskapens ansvar för att inkludera uppgifter om radioaktivt avfall från icke energirelaterad användning av kärnteknik och radiologisk teknik i rapporterna om avfallshantering på alla nivåer.
